

ויזרע יצחק

שנה ז'

פרשת "תזריע מצורע"	יוצא לאור ע"י מדרשת	זמני השבת	ל"ב	ת"א	חיפה
הפטרה: "ויאמר לו יהונתן"	"ויזרע יצחק"	פניסה	18:34	18:51	18:41
כט' ניסן תשע"ה	ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל	יציאה	19:47	19:50	19:50
		ר"ת	20:28	20:25	20:25

הגיגים לפרשת השבוע

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (ויקרא יב' א)

אומר ה"אור החיים" הקדוש, שהכתוב מרמז על שלש הדברים שחייבים לעשות בזמן מצות המילה והם: "מילה", "פריעה", ו"מציצה". "מילה" זוהי כריתת הערלה, רמוזה באמור "ימול", כלומר יכרות, ה"פריעה" היא מה שמוהל פורע את העור הדק לשנים, וזה רמוז באמור "בשר" כלומר יעשה אותו כבשר שאין בו חיות. "מציצה" הוא דם המזוהם של שני בחינות אלו ערלה ופריעה, לצד היותם חלק אחד מגוף, יש להם חלק בדם האדם, והוא מעורב בכללות האדם, וציוה ה' למצוץ דם זה לצד שהוא גם כן בחינת ערלה, והוא מה שרמז באומרו ערלתו. מובא בזוהר שיש ארבע קליפות הסובבות את בחינת הקדושה, בבחינת "גינת אגוז" (שה"ש ר' יא), ידוע שבאגוז יש ארבע קליפות, א. הקליפה המרה המתייבשת ונופלת. ב. קליפה הקשה. ג. הקליפה המפרידה בין חלקי האוכל. ד. הקליפה הדבוקה באוכל, ונאכלת עם האוכל כיון שהיא דבוקה בו. ובמצות ברית המילה מפרידים מהאדם שלוש בחינות של קליפה, ה"ערלה" היא כנגד בחינה הרמוזה בקליפה החיצונה של אגוז, "פריעה" היא כנגד קליפת האגוז המשתברת, "מציצה" הוא כנגד הקליפה שמפרידה בין חלקי האוכל ושצריך לשולפה מהאוכל.

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (ויקרא יב' א)

ה"ספורנו" מסביר שקביעת היום השמיני כזמן לברית המילה היא משום שרק אחר שמונה ימים מהלידה מתעכל אצל התינוק כל דם הנדות הטמא שממנו הוא ניוון בזמן שהיה במעי אמו, ורק לאחר שהתינוק נטהר ממי הנידה ראוי הוא להיכנס בברית קדש.

"ובן יונה או תור לזוטאת" (ויקרא יב' ו)

מעיר ה"משך חכמה" שגם יולדת עשירה מביאה רק "חטאת עוף" כמו יולדת עניה. וההסבר הוא שכל הטעם שיולדת מביאה קרבן חטאת, הוא משום שבשעה הלידה כאשר היולדת נמצאת במצער של צירי הלידה היא נשבעת שהיא לא תזקק יותר לבעלה, לכן היא מביאה יונה לחטאת משום שהיונה נאמנה לבן זוגה ואינה נזקקת אלא לבן זוגה.

"זאת תהיה תורת המצורע" (ויקרא יד' ב)

על הגמרא "מה תקנתו של מספרי לשון הרע? אם תלמיד חכם הוא יעסוק בתורה, ואם עם הארץ הוא ישפיל את עצמו" (ערכין טו:). שואל רבי העשיל ב"חנוכת התורה", לכאורה, לפי ספרי המוסר התשובה הראויה למצורע היא תשובת המשקל, תשובה המתאימה לחטא, ולכן לא מובן מדוע ניתנת תשובה לתלמיד חכם שהיא שונה מהתשובה שניתנת לשאר כל אדם? ומתוך, שאולי על פניו אין נראה כך אבל התשובה לתלמיד החכם זהה לתשובה של שאר כל אדם. שהרי מובא בגמרא "רב שמחל על כבודו אין כבודו מחול" (קידושין לב.) ומקשה הגמרא מהפסוק: "וה' הולך לפניו" (שמות יג' כא) שכביכול הקב"ה מחל על כבודו, ומתרצת הגמרא ששונה הדבר אצל הקב"ה משום שכל העולם הוא שלו והתורה היא שלו והוא יכול למחול, ואילו אצל התלמיד החכם התורה אינה שלו לכן אינו למחול על כבודו, על כך עונה הגמרא שגם אצל תלמיד חכם לאחר שלמד את התורה היא שלו שנאמר: "ובתורתו יהגה יומם ולילה" (תהלים א' ב). לפי זה באמת התשובה הראויה לתלמיד החכם היא שישפיל את עצמו. אך כיון ש"רב שמחל על כבודו אין כבודו מחול" אם כך, אי אפשר לתלמיד החכם להשפיל את עצמו לכן נאמר בגמרא "יעסוק בתורה" ולאחר שיהגה בה תהיה התורה שלו ואז הוא יוכל להגיע לתשובת המשקל הזהה לשאר כל אדם. שהגמרא נותנת תשובה אחת הז לתלמיד החכם והז לשאר כל אדם.

נר ה' נשמת אדם העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:
 ישראל בן נחמה נלב"ע בה אב תשע"ד תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
 נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
 תנצב"ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
 נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

"זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו" (ויקרא יד' ב)

מבאר ה"נעם אלימלך" שכלל גדול בעבודת ה' הוא "הצנע לכת עם א-להיך" (מיכה ו' ח), שכל דרכיו של אדם צריכות להיות בצנעה, כי כשאדם עושה דבר בגלוי הוא עלול בקלות להגיע לידי פניה וגדלות, אבל אם עושה זאת בהצנע אין חשש שיגיע לידי פניה, כי אין אדם רואה אותו, אך כל זה נכון כאשר מדובר באדם שרוצה להתקרב אל ה' אך אם מדובר בבעל תשובה שעשה עבירה בפרהסיא, כמו לשון הרע או שאר עבירות, תשובתו בהכרח צריכה להיות גם בפרהסיא, כי "כבולעו כך פולטו" כלומר באותו האופן שאיסור נבלע בו כך צריך לפלוט אותו. אם עבר עבירה בסתר יעשה תשובה בסתר ואם העבירה היתה בגלוי ובפרהסיא גם תשובתו צריך שתהיה כנגלה ובפרהסיא אבל איך יעשה תשובה בפרהסיא פן יבא לו איזה פניה בתשובתו ויפסיד הכל? לכן תקנתו שילך אצל הצדיקים השלמים ואז בודאי ינצל מהפניות, כי היצר הרע אין בו כח לשלוט במקום שבו הצדיקים וגם אין אפשרות שיבא לידי פניה בראותו את מעשה הצדיקים ומאד יחרד לבו בקרבו ויאמר לעצמו איך אתגאה במעשיי נגד מעשה הצדיקים? רעיון זה רמוז בפסוק שלפנינו "זאת תהיה תורת המצורע" התשובה הראויה למצורע, שדבר לשון הרע, "ביום טהרתו", כלומר צריך לטהר את עצמו על ידי שיעשה תשובה בפרהסיא ובגלוי כיום שהוא גלוי מפורסם, ואם תאמר שמא תבא לו איזה גדלות מזה לכן אמר "והובא אל הכהן", כלומר, תקנתו היא שילך אצל כהן שהוא הצדיק הגדול שעובר את ה' באמת וזה ימנעהו מכל פניה בראותו את מעשה הצדיקים.

"והיה ביום השביעי יגלוז את כל שיערו, את ראשו ואת זקנו ואת גבת עיניו" (ויקרא יד' ט)

מדוע מפרט הכתוב "את ראשו ואת זקנו ואת גבות עיניו" הלא כבר כלולים הם במה שאמר הכתוב "יגלח את כל שעריו"? מבאר ה"כלי יקר" ששלוש האיברים קרובים לשלוש העבירות אשר בגינם נענש האדם בנגעים אלו. המצורע מגלח את "ראשו" כדי לכפר על גסות הרוח, שהאדם רוצה להיות ראש לכל דבר כמו שכתוב: "יען כי גבהו בנות ציון... ושפח ה' קדקד בנות ציון" (ישעיה ג' טז-יז). הוא מגלח את "זקנו" שהם השערות סביב לפיו וזאת לכפר על הפה שמדבר לשון הרע. מגלח את "גבות עיניו" על מנת לכפר על צרות העין.

הגיגים לפרקי אבות א'

"משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע" (א)

שואל האדמו"ר רבי יוסף יצחק מלובביץ, מדוע נאמר במשנה "ומסרה" ולא נאמר "ונתנה"? ומתוך שבה הדבר לרמז לנו שהנחלת התורה של הרב לתלמידיו, אינה אפשרית אלא אם היא באה "במסירות", דהיינו כאשר הרב מתמסר כל כולו אל התלמידים.

"משה קיבל תורה מסיני" (א)

שואל רבינו יוסף חיים, בעל ה"בן איש חי", מדוע ניתנה התורה על ידי שליח ולא ניתנה ישירות על ידי הקב"ה בעצמו, כמו שני הדברות הראשונות שנאמרו ישירות מהקב"ה? ומתוך על פי הדין של "ביומו תתן שכרו" (דברים כד' טו), המחייב את בעל הבית לשלם את שכרו של הפועל ביומו, אבל אם בעל הבית שכר את הפועל על ידי שליח אין עליו את החיוב הזה. לכן, אם הקב"ה בעצמו היה נותן את התורה הריהו כבעל הבית ששכר את הפועלים בעצמו דבר שמחייב אותו לשלם את שכר הפועל "ביומו" דהיינו בעולם הזה, אך כיון שהשכר שמשלם הקב"ה הוא שכר נצחי ושכר כזה לא שייך לשלם בעולם הזה, לכן, בחר הקב"ה לתת את התורה על ידי שליח וכעת יכול הוא לדחות את תשלום השכר הנצחי לעולם הבא בלא שיוכל האדם לתבוע את שכרו בעולם הזה.

"יהי ביתך פתוח לרווחה" (ה)

במדרש שמואל מבואר המאמר: "יהי ביתך פתוח לרווחה" כך, מתי יהיה ביתך פתוח ל"רווחה" דהיינו לקבלת הברכה מהשמים? כאשר "יהיו עניים בני ביתך", כאשר יהיה ביתך מקום שבו תמיד עוזרים לעניים. ובזכות הושטת העזרה לעניים תזכו לברכת שמים ותושעו גם אתם.

"והוה דן את כל האדם לכף זכות" (ו)

בכל מצב, אומר היהודי הקדוש מפשיסחה, כדאי לדון כל אדם לכף זכות. ממה נפשך: אם ההוא באמת חף מכל חטא ולא עשה שום רעה, הרי שלימוד הזכות היה נכון ואמיתי. ואם ההוא באמת אשם, עדיין נכון ללמד עליו זכות שהרי בינתיים קיים האדם את מצוות חז"ל: "והוה דן את כל האדם לכף זכות". לעומת זאת, כאשר מדברים רעה על הזולת, בכל מקרה זהו מעשה רע. ממה נפשך: אם ההוא חף מחטא, הרי שהוציאו עליו שם רע, שהיא עבירה חמורה, ואם אפילו ההוא באמת חטא ואכן אשם, עדיין עוברים על דברי חז"ל הדורשים לדון כל האדם לכף זכות.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם: הרב משה חוקיהו שליט"א בן שרה, אליהו בן אסתר.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק" חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-20:30 לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315